

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان حاج محمد اسماعیل امتیاز

مرکز فوریتهای جراحی شهید رجایی

کودک آزاری چه زیان هایی برای کودکان دارد ؟

کودکی دوران رشد و شکل گیری شخصیت است. انواع کودک آزاری در این سال های حساس و مهم، به رشد و سلامت آنان آسیب های جدی می رساند. کودکان آزار دیده در همه جنبه های رشد مانند رشد جسمی، ذهنی، روانی و اجتماعی با مشکلات و نارسایی های فراوانی روبرو خواهند شد. بررسی های انجام شده نشان می دهد بسیاری از کودکانی که در دوران کودکی قربانی آزار و بدرفتاری بوده اند، در بزرگسالی خود به آزار کودکان پرداخته اند و این بزرگترین زیان کودک آزاری است که سبب تداوم آن می شود.

چگونه می توانیم از کودک آزاری پیشگیری کنیم ؟

پیشگیری همیشه بهتر، آسانتر و سریعتر از درمان است. برای پیشگیری از کودک آزاری می توانیم از راهکارهای زیر استفاده کنیم :

۱) دقت در ازدواج و تشکیل خانواده، خودداری از ازدواج

های تحصیلی، ناشناخته، شتابزده و ازدواج در سنین

پایین.

۲) توجه به تنظیم خانواده و تعداد مناسب فرزندان.

۳) افزایش آگاهی خود در زمینه پرورش فرزندان و شیوه های مناسب رفتار با آنان

۴) پذیرش مسئولیت ها و انجام وظایف خود به عنوان پدر، مادر، سرپرست و ... نسبت به کودکان.

۵) آشنایی با حقوق و نیازهای اساسی کودکان.

۶) توجه به سلامت جسمی و روانی خود و کاهش فشارهای عصبی و مشکلات رفتاری خود که سبب کودک آزاری می شود.

۷) تقویت روحیه کمک گرفتن هنگام برخورد با مشکلات و آشنایی با مراکز حمایتی، امداد در مورد کودکان و خانواده ها.

به چه رفتارهایی کودک آزاری می گوئیم ؟

کودکان به علت ویژگی هایی که از نظر سنی دارند بسیار آسیب پذیر هستند و نیاز به حمایت و مراقبت ما دارند. اما گاهی بزرگسالان به دلایل مختلف به جای حمایت و مواظبت از کودکان آنان را مورد آزار قرار می دهند. کودک آزاری شامل رفتارهایی است که توسط افراد دیگر خصوصاً بزرگسالان نسبت به کودکان انجام می گیرد و به نوعی سلامت جسمی و روانی کودکان آسیب می رساند. رفتارهایی که به صورت تصادفی انجام می شوند کودک آزاری به حساب نمی آیند مانند اینکه کودکی به علت تصادف با اتومبیل دچار نقص جسمی شود.

کودک آزاری چگونه صورت می گیرد ؟

کودکان به صورت های مختلف مورد آزار قرار می گیرند:

۱) کودک آزاری جسمی

یعنی رفتارهایی که به جسم کودک صدمه می زند مانند کتک زدن، سوزاندن، مجروح کردن، شکستن و ...

۲) کودک آزاری روانی

شامل رفتارهایی است که به سلامت روانی کودک آسیب می رساند مانند توهین کردن، ترساندن، تحقیر کردن، تبعیض و ...

۳) بی توجهی و غفلت

یعنی توجه نکردن به نیازهای اساسی کودکان مانند تغذیه، بهداشت، پوشاک، آموزش و ... در حدی که به سلامت جسمی و روانی آنان آسیب برسد.

۴) سوء استفاده

یعنی استفاده از کودکان در ارتباط با مواد مخدر، وا داشتن آنها به کارهای دشوار، سوء استفاده جنسی به صورت های مختلف و ...

چرا کودکان مورد آزار قرار می گیرند؟

۱) ناآگاهی والدین: گاهی والدین یا افراد دیگر که به

کودکان آزار می رسانند نمی دانند که رفتار آنها

کودک آزاری است، مانند کسانی که کودکان را تنبیه

بدنی می کنند. مورد تحقیر و توهین قرار می دهند. به

نیازهای اساسی آنها توجهی ندارند و این رفتارها را

عادی و معمولی می دانند.

۲) **مشکلات اقتصادی** : فقر سبب می شود که کودکان از دسترسی به نیازهای اساسی خود مانند آموزش ، بهداشت ، تغذیه و ... محروم شوند و با والدین به علت فشارهای مالی با رفتارهایی مانند پرخاشگری خشونت ، بی توجهی و ... کودکان را مورد آزار قرار دهند.

۳) **اعتیاد** : به علت خصوصیتی که در افراد ایجاد می کند مانند پرخاشگری ، بی مسئولیتی ، کاهش عواطف و ... سبب می شود که کودکان مورد آزار به ویژه از نوع سوء استفاده قرار گیرند.

۴) **بیماری های روانی** : در صورتی که والدین به بیماری های روانی مبتلا باشند. با رفتارهایی مانند تندخویی ، خشونت ، ناسازگاری ، بی توجهی و ... که ناشی از بیماری روانی آنهاست ، سبب آزار کودکان می شوند.

۵) **مشکلات خانوادگی** : مشاجرات شدید و طولانی والدین ، جمعیت زیاد خانواده ، شیوه های تربیتی نامناسب ، در برخی موارد وجود ناپدری و نامادری و ... سبب می شود که کودکان مورد آزار قرار گیرند تا حدی که مشکلات خانوادگی یکی از دلایل کودک آزاری به شمار می رود.

۶) **مشکلات کودکان** : کودکانی که مشکلات نسبتاً پایدار و شدید دارند بیشتر از سایر کودکان مورد آزار قرار می گیرند مانند کودکانی که دچار بیماری های جسمی مزمن و طولانی مدت یا مشکلات رفتاری از قبیل پرخاشگری ، بی قراری ، بیش فعالی ، اضطراب ، شب ادراری و ... هستند به علت مشکلاتی که برای بزرگسالان ایجاد می کنند و نیز به سبب ناآگاهی والدین از این مشکلات اغلب مورد آزار جسمی و روانی قرار می گیرند.

۷) **مشکلات مدرسه** : مشکلاتی که در مدرسه برای دانش آموزان ایجاد می شود مانند انتظار بیش از حد ، ندیدن تفاوت ها ، ایجاد اضطراب ، ترس و رقابت های شدید ، تبعیض ، تنبیه بدنی ، تحقیر و توهین و ... سبب آزارهای جسمی و روانی کودکان می شوند.

چگونه می توانیم کودک آزاری را کاهش دهیم ؟

۱) کودکان را بیشتر و بهتر بشناسیم :

شناخت کودکان و نیازهای آنان سبب می شود که رفتار بهتری با آنها داشته باشیم. برای این کار می توانیم از روش های مختلف مانند خواندن کتاب های مناسب ، شرکت در کلاس های آموزشی ، مشورت کردن با افراد آگاه و ... استفاده کنیم.

۲) علت کودک آزاری را بشناسیم :

کودک آزاری مانند هر رفتار دیگری علتی دارد. سعی کنیم علت آن را پیدا کنیم و با برطرف کردن آن ، کودک آزاری را کاهش دهیم. ممکن است برخی از مشکلات را نتوانیم از بین ببریم. در آن صورت پذیرفتن آن بهتر از آزار دادن کودکان است.

۳) از دیگران کمک بگیریم :

کمک گرفتن و مشورت کردن نشانه هوشیاری و آگاهی است ، نه ناتوانی ، برای کاهش مشکلات خود می توانیم از مراکز مشاوره حضوری ، تلفنی ، سازمان های غیر دولتی ، افراد آگاه و ... کمک بگیریم .

۴) آرامش خود را حفظ کنیم :

زندگی همیشه با مشکلات همراه است. سعی کنیم خشم خود را کنترل کنیم و برای مشکلات چاره جویی نماییم. بسیاری از کودک آزاری ها در شرایطی انجام می گیرد که والدین قادر به کنترل خشم خود نیستند. کنترل خشم آموختنی است و می توانیم با تمرین بر خشم خود غلبه کنیم.

- در زمان مشاهده هر گونه کودک آزاری فوراً با اورژانس (شماره ۱۲۳) تماس گرفته و به واحد مددکاری اجتماعی بیمارستان نیز اطلاع رسانی شود.

گرد آوری کننده :
لادن شمس
تابستان ۹۵